

[Bertel Dahlgaard.]

stændig interesse for besparelser indenfor det militære milliardbudget giver udtalelsen ikke udtryk for.

Jeg spørger: Er det virkelig socialdemokratiets endelige svar på de spørgsmål, socialdemokratiske talere i den sidste tid har rejst, og som har måttet trænge sig ind på livet af enhver siden socialdemokratiets programudtalelse?

Jeg kan ikke tro, det er det endelige svar, det kan ikke være muligt. I Paris er der i disse dage ført alvorlige forhandlinger mellem Atlantpagtlandene om netop den økonomiske udvikling i de vesteuropæiske lande og denne udviklings konsekvenser for oprustningen. Skal det da stadig være genstand for mistæneliggørelse, når det radikale venstre herhjemme siger, at der også i vort land må drages sådanne konsekvenser? Jeg tror, det er i den tolvte time, regeringen og socialdemokratiet ophører med denne mistæneliggørelse, men jeg forstår, at der altså endnu skal ventes, indtil klokken falder i slag.

Hvad er det egentlig, socialdemokratiet tænker sig? Der må dog være sammenhæng i den politik, man fører. Socialdemokratiet foreslår en udbygning af den sociale lovgivning, på adskillige områder efter linier, som vi i det radikale venstre tidligere har afstukket for vor politik, og som vi stadig vedstår. Men reformer forudsætter, at staten og samfundet har de fornødne midler dertil.

Nu ved det ærede medlem hr. H. C. Hansen, at staten fra at have et betydeligt overskud under dette ministerium har arbejdet sig ned til et betydeligt underskud, foreløbig anslået til 150 mill. kr., og med et statsbudget, der er spændt til bristepunktet. Hvorfra skal pengene til sociale reformer da tages? Skal de tilvejebringes gennem et endnu større underskud? Så letsindigt er socialdemokratiet selvfølgelig ikke. Skal de da tilvejebringes gennem en stor forhøjelse af skatterne? Jeg kan heller ikke tænke mig, det er hensigten.

Der kan være tale om en skattereform, hvor skatterne udskrives på en mere retfærdig måde end nu, og en sådan reform er vi tilhængere af, men en forhøjelse af den samlede skatteudskrivning, efter at statskatterne er forhøjet med 700 mill. kr. i de 2 år under dette ministerium og skatterne

til staten nu udgør omkring 3 500 mill. kr. og til kommunen 1 500 mill. kr. — det kan jeg ikke tænke mig at det ærede medlem hr. H. C. Hansen vil byde landets arbejderstand eller mellemstand.

Ja, men hvad er det da for et tryllemiddel, man vil anvende til virkeliggørelse af denne ønskelige socialpolitik? Det nytter jo dog ikke med hensyn til byrder, der skal bæres i dag, at trække veksler på en produktionsstigning ud i fremtiden. For det første er en produktionsstigning af væsentligt omfang ikke noget, man tryller frem på nogle måneder, men dernæst er en væsentlig forudsætning for en sådan produktionsstigning, at staten ikke lægger beslag på så store ressourcer til uproduktive udgifter, at der ikke bliver den kapitalkraft tilbage, som skal sætte arbejdskraften i arbejde med produktive formål. Det er noget, enhver kan forstå. Jeg vil af hensyn til fremtidens politik bede socialdemokratiet endnu en gang tænke alt dette igennem. For dette er noget meget alvorligt.

Socialdemokratiet er ikke ved sin kritikløse tilslutning til regeringens udenrigs- og militærpolitik stillet på samme måde som regeringen. Regeringen og dens partier står ikke og tilstræber betydningsfulde reformer på noget område. De praler endogså snarest med, at der skal ske det mindst mulige. Derfor mener regeringen og dens partier at kunne holde til et militærbudget på 1 000—1 100 mill. kr. årlig, men det tror jeg ikke socialdemokratiet kan, og socialdemokratiet ved selv, at vort samfund ikke i de nærmeste år både kan bære 1 milliard til uproduktive udgifter og samtidig gennemføre en betydelig social reformpolitik. Men alligevel har jeg det indtryk af det ærede medlem hr. H. C. Hansens tale i dag, at man taler overlegent til det radikale venstre, når vi siger, at man nødvendigvis må træffe et valg. Vil man bevare vor sociale standard, vil man nye reformer, vil man give muligheder for større anvendelse af arbejdskraft til produktivt arbejde, da må man begynde med begyndelsen, nemlig med en aflastning af statens overspændte militærbudget, så at der frigøres midler til en reformpolitik, der på en gang kalder på de produktive kræfter og åbner vejen til nye fremskridt. Der er ingen anden vej.

Det radikale venstre ved meget godt, at vi ikke kan foranledige, at Atlantpagtpoli-